

Gäller för: Västra Götalandsregionen

Giltig från: 2025-10-28

Innehållsansvar: Roseli Sandbreck, (rosma9), Hygiensjuksköterska

Giltig till: 2027-10-28

Granskad av: Ingemar Qvarfordt, (ingqv), Universitetssjukhusöverläkare

Godkänd av: Ingemar Qvarfordt, (ingqv), Universitetssjukhusöverläkare

Förrådshantering av produkter med specificerad renhetsgrad

Regional rekommendation för kommunal vård och omsorg. Framtagen av Vårdhygiens nätverksgrupp för kommunal vård och omsorg i Västra Götaland.

Förändringar sedan föregående version

Ersätter tidigare version publicerad 2023-09-08. Avsnitt om förpackningstyper, avemballering och närförråd har lagts till, i övrigt redaktionella förtydliganden.

Sammanfattning

Syftet med rutinen är att tydliggöra de viktigaste åtgärderna vid hantering och förvaring av produkter med specificerad renhetsgrad som komplement till Vårdhandbokens avsnitt Förvaring i [Medicintekniska produkter med specificerad renhetsgrad](#).

Bakgrund

Det är viktigt att behålla produktens renhetsgrad från förvaring till vårdtagare, det vill säga aseptisk hantering som innebär att behålla det rena rent och det sterila sterilt.

Benämning på förpackningar

Produkt

Produktförpackning

Avdelnings förpackning

Transportförpackning

Förpackningstyper

Sterila produkter ska förpackas på ett sådant sätt att produkternas sterilitet bevaras tills förpackningen öppnas. I Sverige eftersträvas tre lager av förpackningar för sterila produkter. Det yttersta lagret kallas **transportförpackning** och är ett skyddande emballage under transport. Innanför finns **avdelningsförpackningen** som är tänkt att skydda enskilda produkter vid förvaring i olika förråd mot mekanisk påverkan, direkt solljus eller kontamination. Avdelningsförpackningen ger ett begränsat skydd framför allt mot för hög fuktighet och temperatur. Inuti avdelningsförpackningen finns **produktförpackningen** som skyddar den sterila produkten.

Transportförpackningar kan bestå av olika material – wellpapp, plastfilm, hårdplast och i vissa fall metall. Gemensamt för dem är att de smutsas ner under transport. Transportförpackningar av wellpapp kan dessutom innehålla stora mängder mögelsporer. För att undvika nedsmutsning ska transportförpackningar brytas och avlägsnas utanför förrådet, helst i ett särskilt avgränsat utrymme.

Utförande

Avemballering

Att öppna och avlägsna transportförpackningar kallas för avemballering. Detta ska göras på ett sådant sätt att avdelningsförpackningarnas renhetsnivå bibehålls (se nedan). Avemballering sker utanför förrådet, helst i ett särskilt avgränsat utrymme. Det ska finnas tillgång till engångsplastförkläde, samt möjlighet att tvätta och desinfektera händerna.

- Desinfektera en yta (vagn eller hylla) där avdelningsförpackningarna ska ställas. Använd alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid)
- Ta på plastförkläde (för att skydda dina arbetskläder från smuts på transportförpackning)
- Öppna transportförpackningen
- Desinfektera händerna
- Lyft ur avdelningsförpackningarna och ställ dem på den desinfekterade ytan
- Ta hand om den tomma transportförpackningen (enligt lokal anvisning)

- Ta av plastförklädet och desinfektera händerna
- Ställ in avdelningsförpackningarna i förrådet.

Förvaring

- Materialet ska förvaras torrt och dammfritt och skyddas för solljus och stora temperaturväxlingar på hyllor eller i skåp. Det ska inte läggas direkt på golvet.
- Produkter med olika [renhetsnivåer](#) ska förvaras åtskilda. Om de måste förvaras i samma skåp placeras material av högre renhetsgrad, till exempel sterilt material, på hylla ovanför material av lägre renhetsgrad.
- Produkten ligger i en produktförpackning. Den enskilda styckförpackade produkten förvaras i sin avdelningsförpackning, det vill säga den ska inte plockas upp och förvaras i en annan låda/förpackning. Om det är nödvändigt att plocka ut produktförpackning ur leverantörens avdelningsförpackning, ska de placeras i en rengjord och desinfekterad låda med lock. Betrakta lådan som avdelningsförpackning och hantera den därefter.
- Utrustning för handdesinfektion ska finnas i utrymmet/förrådet.
- Värmedesinfekterat flergångsmaterial (exempelvis saxar, peanger, pincetter) kan läggas i en värmedesinfekterad låda i ett förråd med stängd dörr. Oanvänt värme-desinfekterat flergångsmaterial bör köras i en kvalitetssäkrad diskdesinfektor en gång per vecka.
- Desinfektera använda flergångsinstrument och skålar i diskdesinfektor så snart som möjligt efter att de använts. Detta för att undvika att ”smuts” torkar in och blir svårare att få bort i rengörings- och desinfektionsprocessen.
- Omläggingsmaterial ska förvaras i förråd eller hos vårdtagaren. Inne hos vårdtagare ska det förvaras skyddat, till exempel i en låda. Bör desinfekteras regelbundet förslagsvis en gång per vecka.

Närförråd

- För att underlätta arbetet kan en mindre mängd produkter förvaras under en kortare tid i ett närförråd, exempelvis låda, väska eller skåp. Förvara produkter så att de behåller sin renhetsnivå fram till användning.
- Produkterna förvaras om möjligt i sin avdelningsförpackning eller motsvarande exempelvis i en ren förslutningsbar plastpåse.
Avdelningsförpackade produkter bör inte förvaras på detta sätt i mer än 1

månad.

- Om sterila produktförpackningar förvaras utan skyddande avdelningsförpackning begränsas hållbarhetstiden kraftigt och produkterna bör användas inom 1 vecka.

Påfyllning

- Ska ske med desinfekterade, torra händer.
- Kontrollera att alla förpackningar är hela och rena. Renheten kan inte garanteras i skadade förpackningar.
- Kontrollera utgångsdatum kontinuerligt. Organisera så att det äldsta materialet tas först.

Rengöring och städrutiner

- Hyllor och tagytor torkas rena regelbundet, minst en gång i månaden eller vid behov. Använd ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt. Hyllan ska vara torr innan material placeras där.
- Golv städas minst en gång i veckan.

Uttag och transport av material

- Ska ske med desinfekterade, torra händer.
- Öppnade produktförpackningar får aldrig ställas tillbaka in i förrådet.
- Det ska finnas en rutin som beskriver hur transport av materialet till vårdtagaren ska ske så att materialet bevarar sin renhetsgrad. Det kan till exempel vara en låda med lock som desinfekterats i en kvalitetssäkrad diskdesinfektor.

Relaterad information

[Medicintekniska produkter med specificerad renhetsgrad – Förvaring.](#)

Vårdhandboken

[Medicintekniska produkter och mikrobiell renhet - Översikt - Renhetsnivåer.](#)

Vårdhandboken

Arbetsgrupp

Ingemar Qvarfordt, Hygienläkare. Vårdhygien Sahlgrenska universitetssjukhus (SU)

Elisabeth Eriksson Gebring, Hygiensjuksköterska. Vårdhygien NU-sjukvården

Lotta Osbeck, Hygiensjuksköterska. Vårdhygien SU

Meliha Arnodt, Hygienläkare. Vårdhygien SU

Roseli Sandbreck, Hygiensjuksköterska. Vårdhygien SU

Susanne Roos, Hygiensjuksköterska. Vårdhygien Södra Älvsborgs sjukhus

Therese Mård, Hygiensjuksköterska. Vårdhygien Skaraborgssjukhus

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Västra Götalandsregionen

Innehållsansvar: Roseli Sandbreck, (rosma9),
Hygiensjuksköterska

Granskad av: Ingemar Qvarfordt, (ingqv),
Universitetssjukhusöverläkare

Godkänd av: Ingemar Qvarfordt, (ingqv),
Universitetssjukhusöverläkare

Dokument-ID: SSN11800-2140136717-244

Version: 6.0

Giltig från: 2025-10-28

Giltig till: 2027-10-28